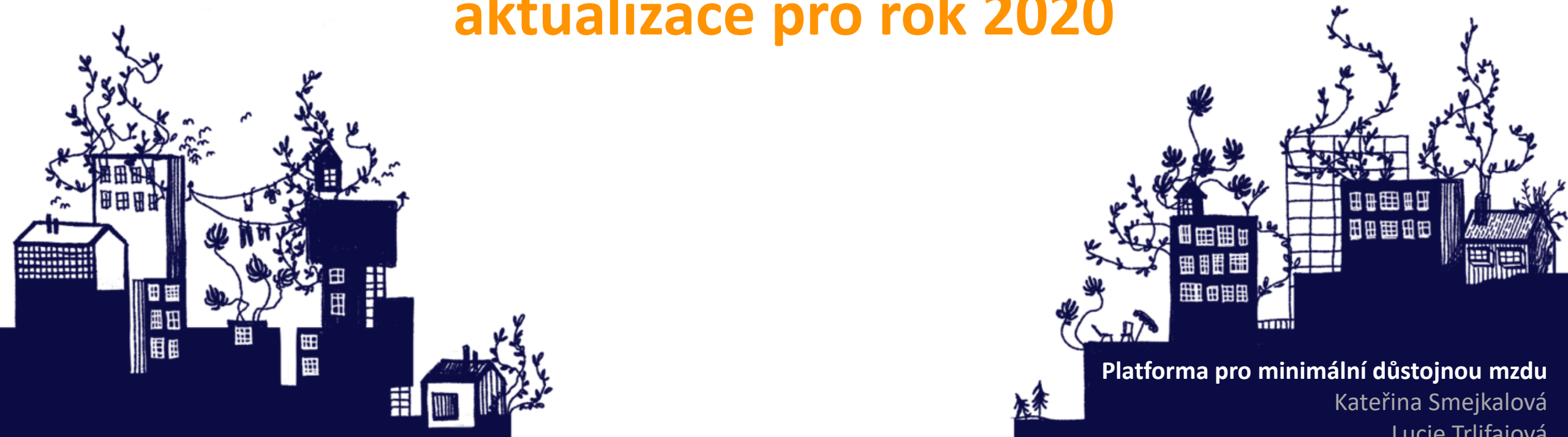

*Je normální jet jednou za rok na dovolenou? Zaplatit dětem kroužky?
Mělo by být možné si z každé výplaty něco odložit stranou?
A proč je to důležité i v kontextu pandemie COVID-19?*

Minimální důstojná mzda

aktualizace pro rok 2020

Platforma pro minimální důstojnou mzdu

Kateřina Smejkalová

Lucie Trlifajová

Jan Bittner

8. 12. 2020

Proč se zabývat důstojnou mzdou?

- Adekvátní mzdové ohodnocení jako základ sociálního smíru – ukotvení v mezinárodních konvencích
- Reakce na to, že
 - > minimální mzda přestává plnit svou ochrannou funkci
 - > omezená výpovědní hodnota indikátorů chudoby (spec. pro český kontext)

„Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti“

čl. 23 (3) Všeobecná deklarace lidských práv

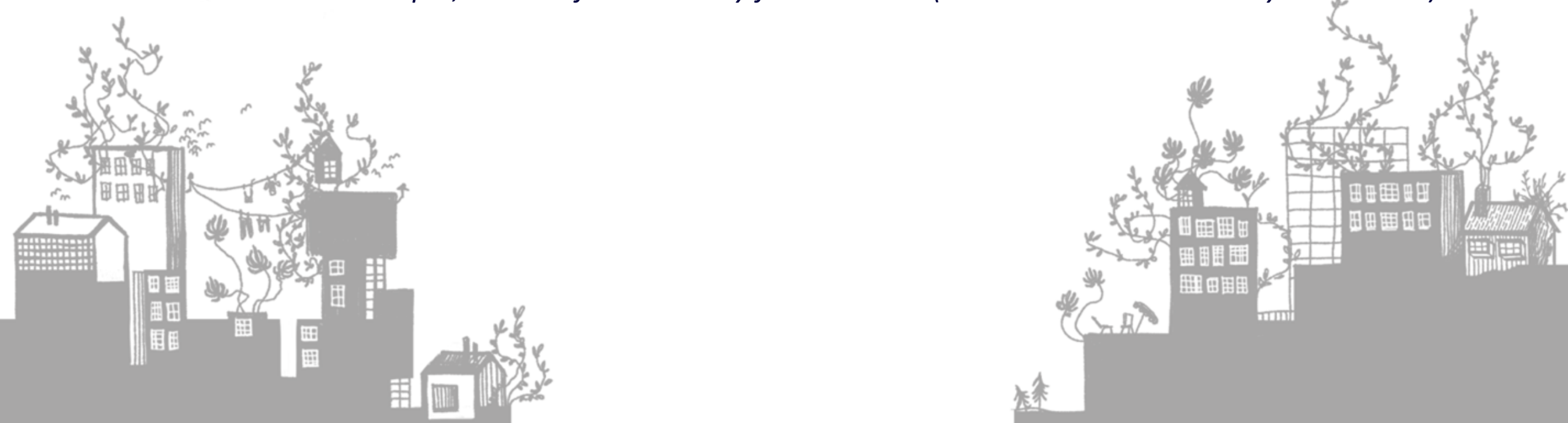

Proč je MDM relevantní v době COVIDu?

Proč je MDM relevantní v době COVIDu - veřejné politiky

- Veřejné politiky vychází **předpokladu běžného standardu** ve společnosti
 - > *dostupnost internetu, vybavení pro online výuku dětí*
- **Ochrana (rezerva) při výpadku příjmu** a negativními dopady s tím spojenými (dluhy)
 - > *nižší zátěž pro stát, politiky sociální ochrany*
 - > *zviditelnění skupin, které nejsou vnímány jako “chudé” (nižší střední třída ve velkých městech)*

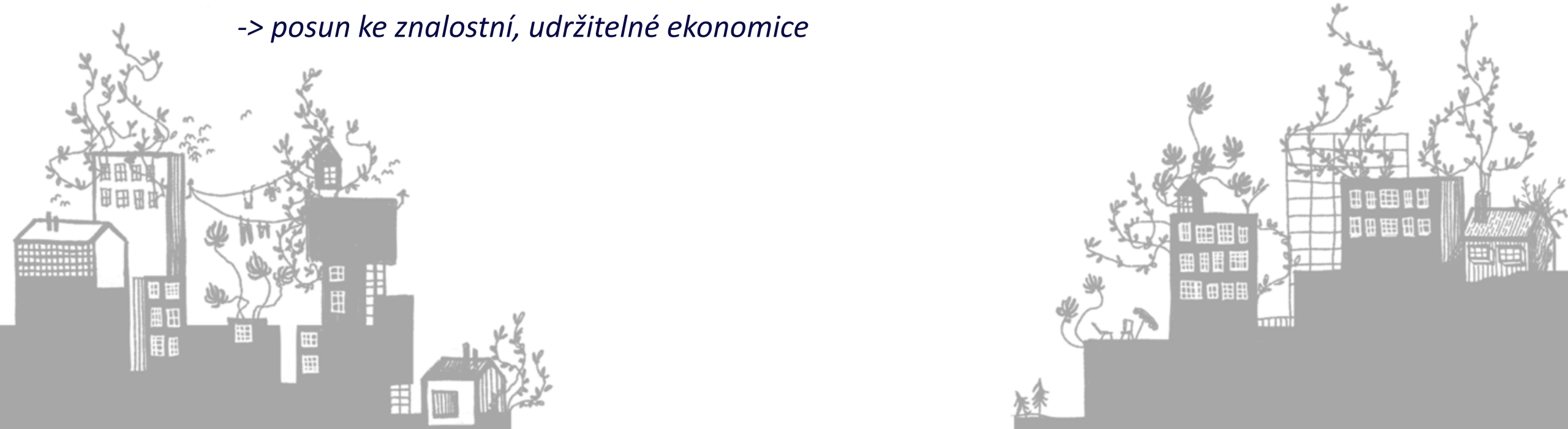
Proč je MDM relevantní v době COVIDu - genderové dopady

- Nízké mzdy dopadají silněji na ženy (medián mužů 33 261 Kč x medián žen 28 825 Kč)
- Násobeno v ošetřovném (60/80 % mzdy) x 100 % mzdy při podpoře přes Antivirus
 - > *specificky silné dopady na samoživitelky: nízké mzdy + prekérní práce + absence dalšího příjmu (+ nájemné)*

Proč je MDM relevantní v době COVIDu - princip a indikátor pro ekonomickou obnovu

- Důstojná mzda jako **indikátor kvality života**
-> *příčiny nespokojenosti ve společnosti*
- Důstojná mzda jako **princip pro obnovu ekonomiky**
-> *posun ke znalostní, udržitelné ekonomice*

Minimální důstojná mzda 2020

Metodologie

- Definice standardů pro jednotlivé položky -> roční aktualizace nákladů z veřejně dostupných zdrojů
- Pandemie COVID jako dočasný stav -> pro rok 2020 neredefinujeme standardy

Potraviny

Jde o výdaje za nákup potravin podle výživových doporučení. Dospělý pracující by měl mít kromě toho možnost stravování (obědů) v závodních nebo veřejných restauracích.

Meziroční nárůst o **3,6 %** (197 Kč)

- **Největší nárůst** ze všech kategorií
- Způsobený **růstem cen potravin** (potraviny byly také tahounem inflace obecně)
- Růst cen se výrazněji dotýká **nejchudších domácností**

5 747 Kč

5 550 Kč

Bydlení

Zahrnuje náklady za nájemné v bytě o přiměřené ploše včetně služeb a energií. Dvě částky reflektují rozdíly v cenách bydlení v Praze a ostatních městech v ČR. Pro plátce hypoték či vlastníky se počítá s totožnými měsíčními náklady.

Meziroční nárůst o **2 % / 2,3 %** (164 Kč / 276 Kč)

- Trvale **největší výdaj (33 %, resp. 42 %** veškerých výdajů)
- **Praha** je na tom výrazně hůř
- **COVID nesnížil ceny bydlení** a nepřispěl tak k redukci nadhodnocených cen hlavně v Praze

ČR - 8 216 Kč -> **8 380 Kč**

Praha - 11 929 Kč -> **12 205 Kč**

Oblečení a obuv

1 144 Kč -> **1 132 Kč**

- Pokles odpovídá dlouhodobému poklesu cen textilního zboží

Meziroční pokles o **1 % (11 Kč)**

Zdraví a hygiena

1 007 Kč -> **1 028 Kč**

Meziroční nárůst o **2,1 % (21 Kč)**

- Pravděpodobně podcenění vzhledem k nákladům na desinfekce, roušky, příp. testy
- Současné vyšší náklady nepovažujeme za „nový normál“

Doprava

Zahrnuje náklady spojené s dojížděkou za prací, do školy a k obstarání běžných potřeb (nákupy, lékař) a výdaje na pořízení a provoz dopravních prostředků (automobil, motocykl, jízdní kolo).

1 711 Kč -> **1 680 Kč**

- Vliv slevy na jízdné a poklesu cen ropy
- COVID – lze očekávat roli snížené mobility (dovolené, home office,...)

Meziroční pokles o 1,8 % (31 Kč)

Telekomunikace

Jde o výdaje za mobilní tarif, pevné připojení k internetu a koncesionářské poplatky.

1 353 Kč -> **1 353 Kč**

Meziročně nezměněn

- V mezinárodním srovnání stále vysoké částky, hlavně za data
- Nezahrnujeme nutné zvýšení výdajů na zajištění **dálkové výuky** a příslušenství pro **home office**

Volný čas a vzdělávání

Zahrnuje náklady na průběžné vzdělávání, volnočasové aktivity (kulturní akce, sport, dětský kroužek...) a tuzemskou dovolenou.

Meziroční nárůst o **2,6 %** (73 Kč)

- Reálně v této kategorii **velké úspory** (omezení cestování do zahraničí, zastavení kulturních akcí, dětských kroužků atd.)
- To však není důvod pro snížení této částky, která je univerzální

2 818 Kč -> **2 891 Kč**

Úspory

Jde o poměrnou část měsíčního příjmu odloženou stranou pro případ nečekaných výdajů nebo výpadků příjmu, o úspory na důchod a platbu dalších pojištění.

Meziroční nárůst o 2 % (64 Kč)

- Koronakrize je období **spíše rozpouštění úspor**
- Trvá situace, že zhruba **¼ obyvatel** nemá úspory na zaplacení nečekaného výdaje v hodnotě 11 tisíc Kč
- Zhruba **½ obyvatel** nemá úspory k překonání 3 měsíců bez příjmů

3 226 Kč -> **3 290 Kč**

Minimální důstojná mzda 2020

32 438 Kč

37 987 Kč

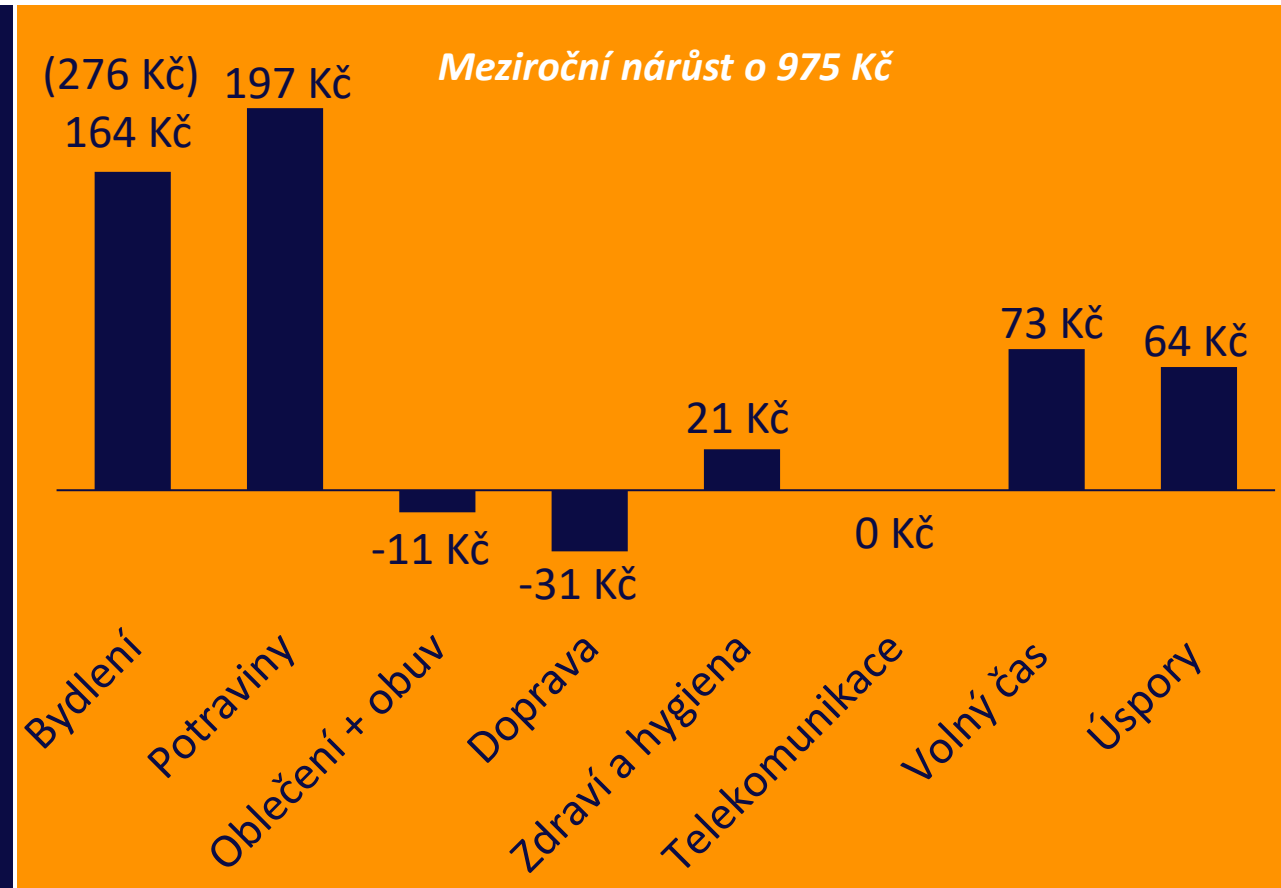
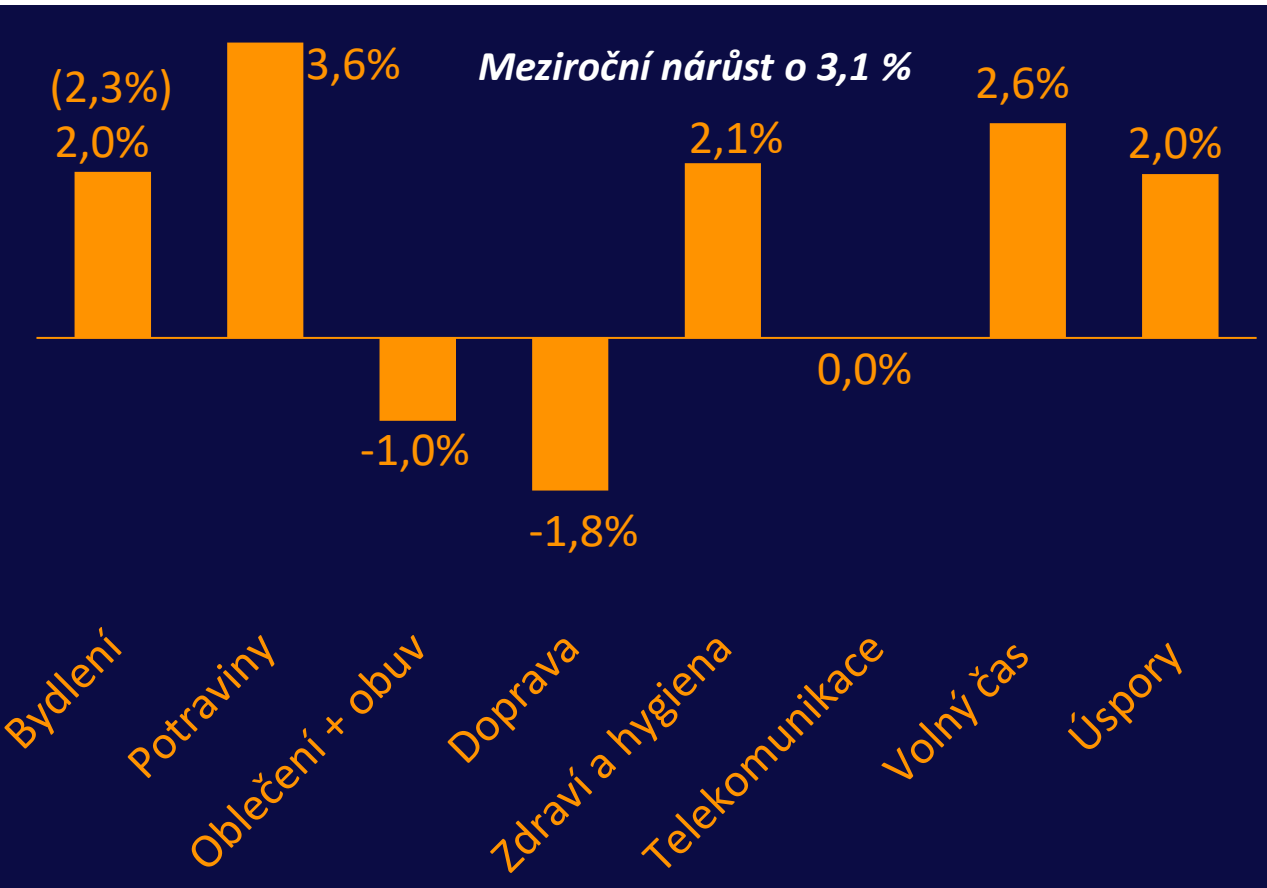
Přepočet na hrubou mzdu -> zahrnutí DPFO, odvodů, slevy na poplatníka a slevy na dítě

Meziroční nárůst o **3,1 % / 3,1 %** (975 Kč / 1 137 Kč)

MDM 2019 - 31 436 Kč

Praha – 36 850 Kč

32 438 Kč

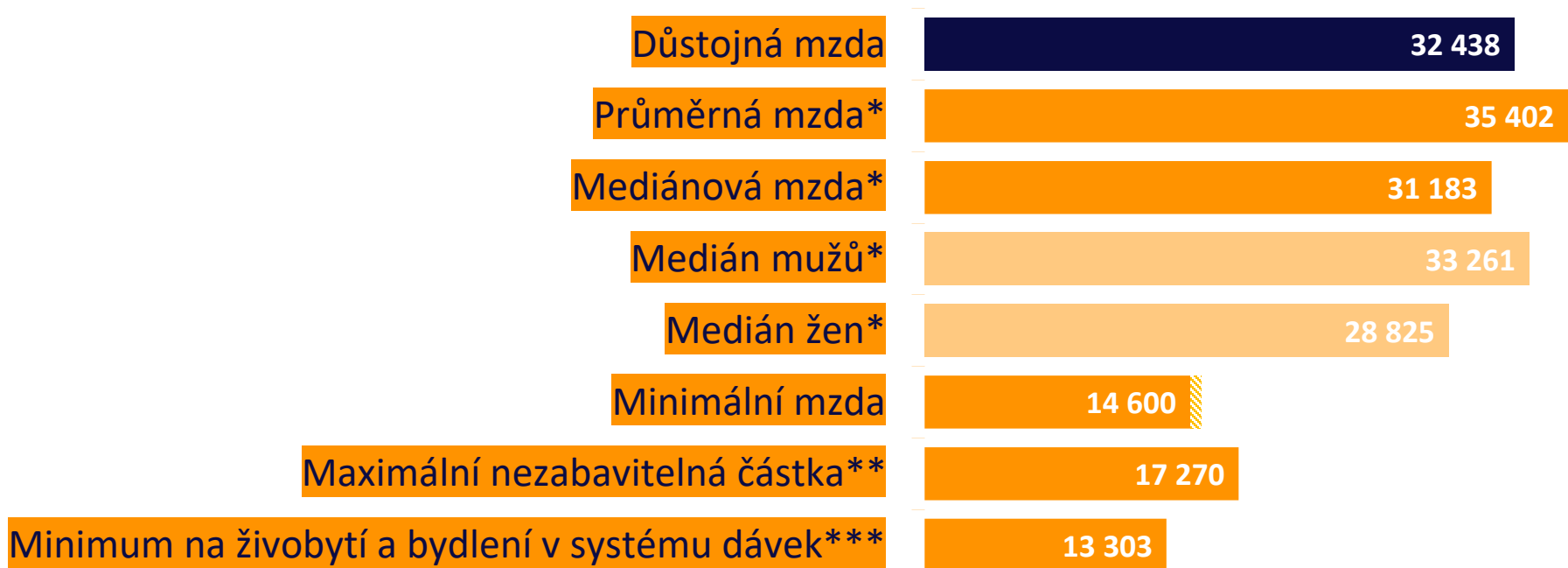

Minimální důstojná mzda 2020

srovnání s vybranými indikátory

Český kontext důstojné mzdy

* 3. čtvrtletí 2020 (ČSÚ)

** Maximální nezabavitelná částka při přednostních exekucích (1+1; při hrubé mzdě 45 098 Kč)

*** Součet životního minima a normativních nákladů na bydlení (1+1; obec do 50 tis. obyv.)

Český kontext v době COVIDu

Profese dle CZ-ISCO	Medián mezd (2019)	% vůči MDM
Řídící pracovníci v oblasti zdravotnictví	72 967	225%
Řídící pracovníci v oblasti péče o seniory	45 509	140%
Praktičtí lékaři	36 327	112%
Všeobecné sestry bez specializace	35 173	108%
Odborní pracovníci v oblasti sociální práce	31 751	98%
Ošetřovatelé a pracovníci sociálních služeb v oblasti pobytové péče	28 740	89%
Prodavači v prodejnách	22 697	70 %
Uklízeči a pomocníci v hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech	17 022	52 %

Mezinárodní kontext – minimální mzdy v EU (EUR)

Minimální důstojná mzda

1 238 eur

Výše 2020

Předpokládaný nárůst 2021

Německo

1 584 eur

100

Slovinsko

941 eur

Polsko

583 eur

47

Slovensko

580 eur

43

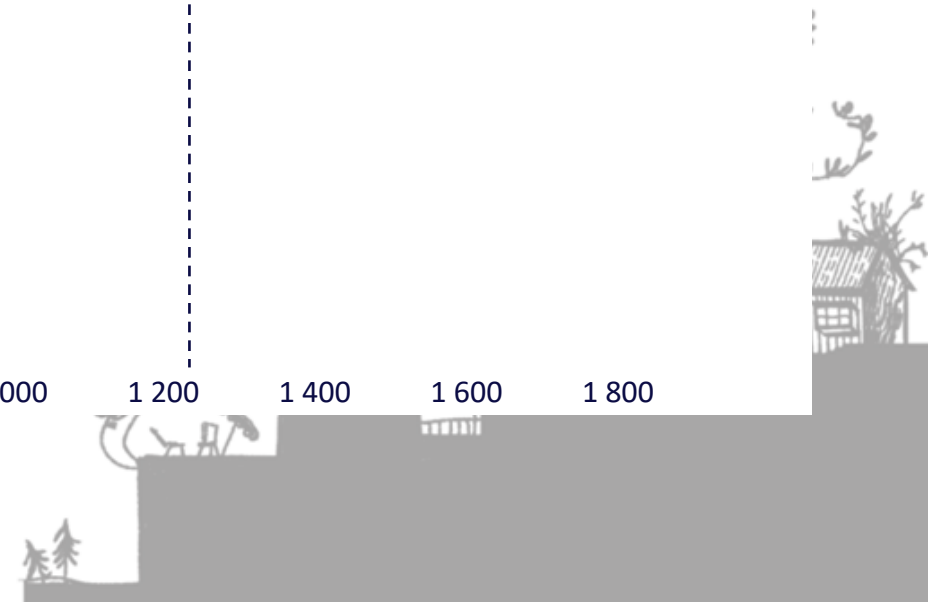
Česko

546 eur

34

0 200 400 600 800 1 000 1 200 1 400 1 600 1 800

EUR
Eurostat

Mezinárodní kontext – minimální mzdy v EU (PPS)

Minimální důstojná mzda

1 729 PPS

Výše 2020

Předpokládaný nárůst 2021

Německo

1 484 PPS

93

Slovinsko

1 068 PPS

Polsko

1 008 PPS

80

Slovensko

715 PPS

53

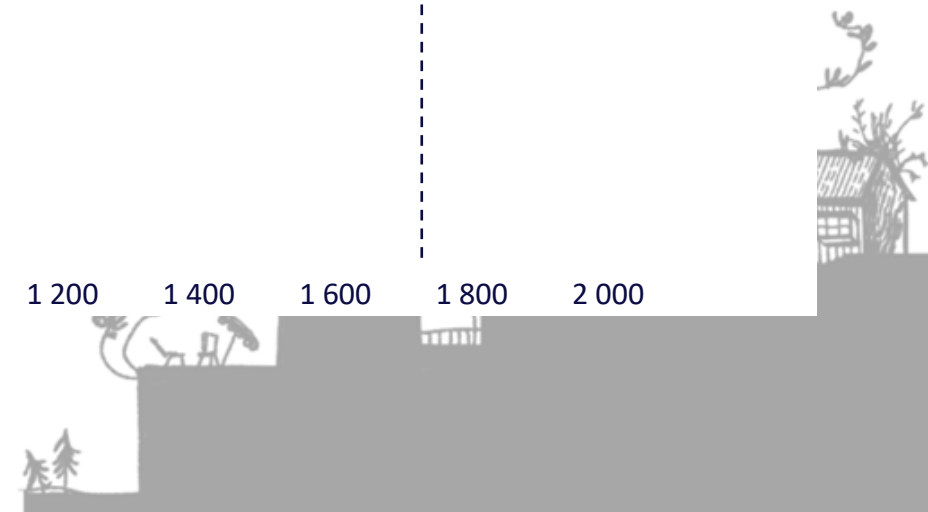
Česko

762 PPS

47

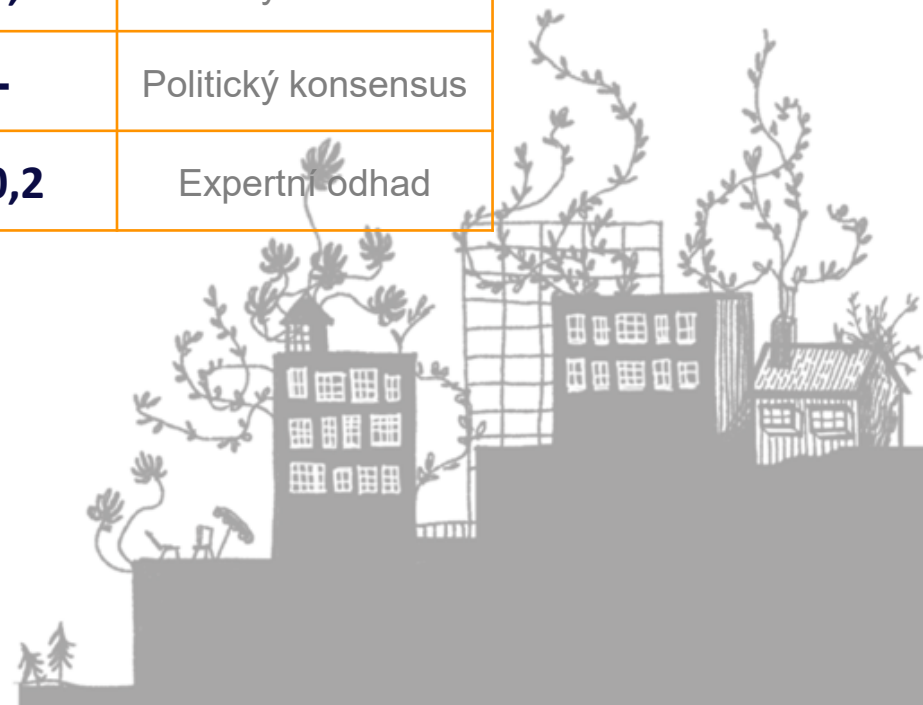
0 200 400 600 800 1 000 1 200 1 400 1 600 1 800 2 000

PPS
Eurostat

Minimální důstojné mzdy ve světě

	místní měna		EUR	PPS	
Velká Británie (mimo Londýn)	9,5	GBP	10,41	9,0	Politický konsensus
USA (Washington)	17,5	USD	14,3	10,7	Expertní odhad
Irsko	12,3	EUR	12,3	10,3	Politický konsensus
Nový Zéland	22,1	NZD	22,1	-	Politický konsensus
Česko	195,4	CZK	7,4	10,2	Expertní odhad

Minimální důstojná mzda 2020

aktuální politické debaty

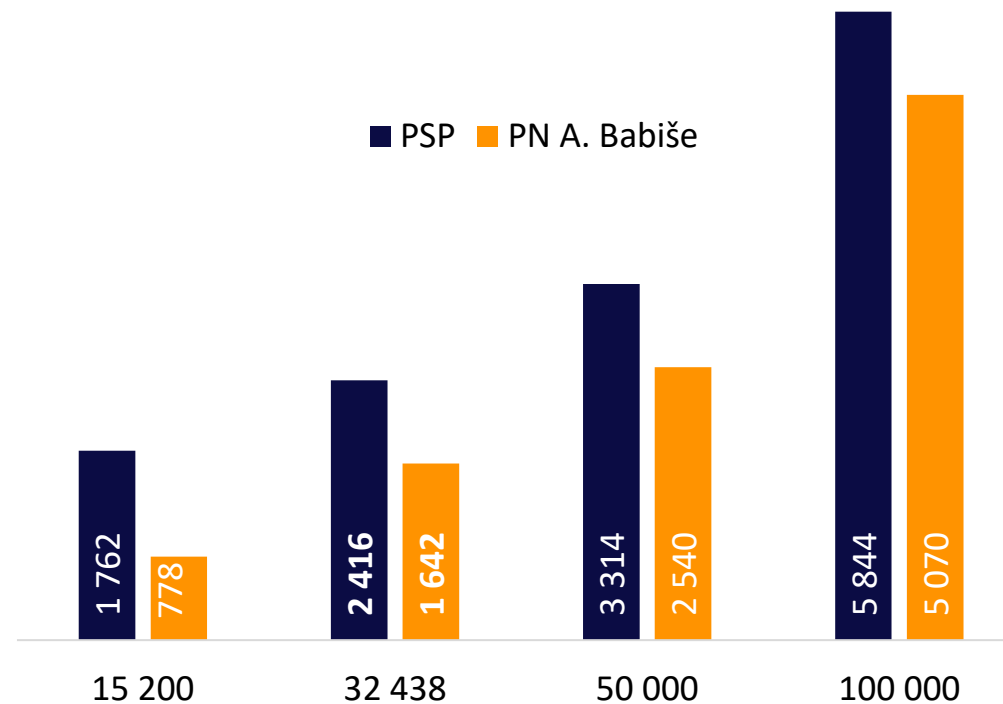
MDM a změny zdanění fyzických osob

Schváleno Poslaneckou sněmovnou

Hrubá mzda	Čistá mzda	Čistá mzda po změně	Daňová úspora
15 200	13 807	14 795	988
32 438	25 695	28 111	2 416
50 000	37 797	41 111	3 314
100 000	72 267	78 111	5 844

Poslanecký návrh A. Babiše

Hrubá mzda	Čistá mzda	Čistá mzda po změně	Daňová úspora
15 200	13 807	14 585	777
32 438	25 695	27 337	1 642
50 000	37 797	40 337	2 540
100 000	72 267	77 337	5 070

- Vhodný princip pro zdanění práce? **sleva na poplatníka a daňová progrese**
- Daňová politika **nemůže nahrazovat růst mezd** (dlouhodobě)
- Omezení **dostupnosti veřejných služeb** = růst MDM
- **genderový aspekt**

MDM a evropská minimální mzda

Česká důstojná mzda

104 % mediánové mzdy

92 % průměrné mzdy

Evropská minimální mzda

60 % mediánové mzdy

50 % průměrné mzdy

Česká minimální mzda

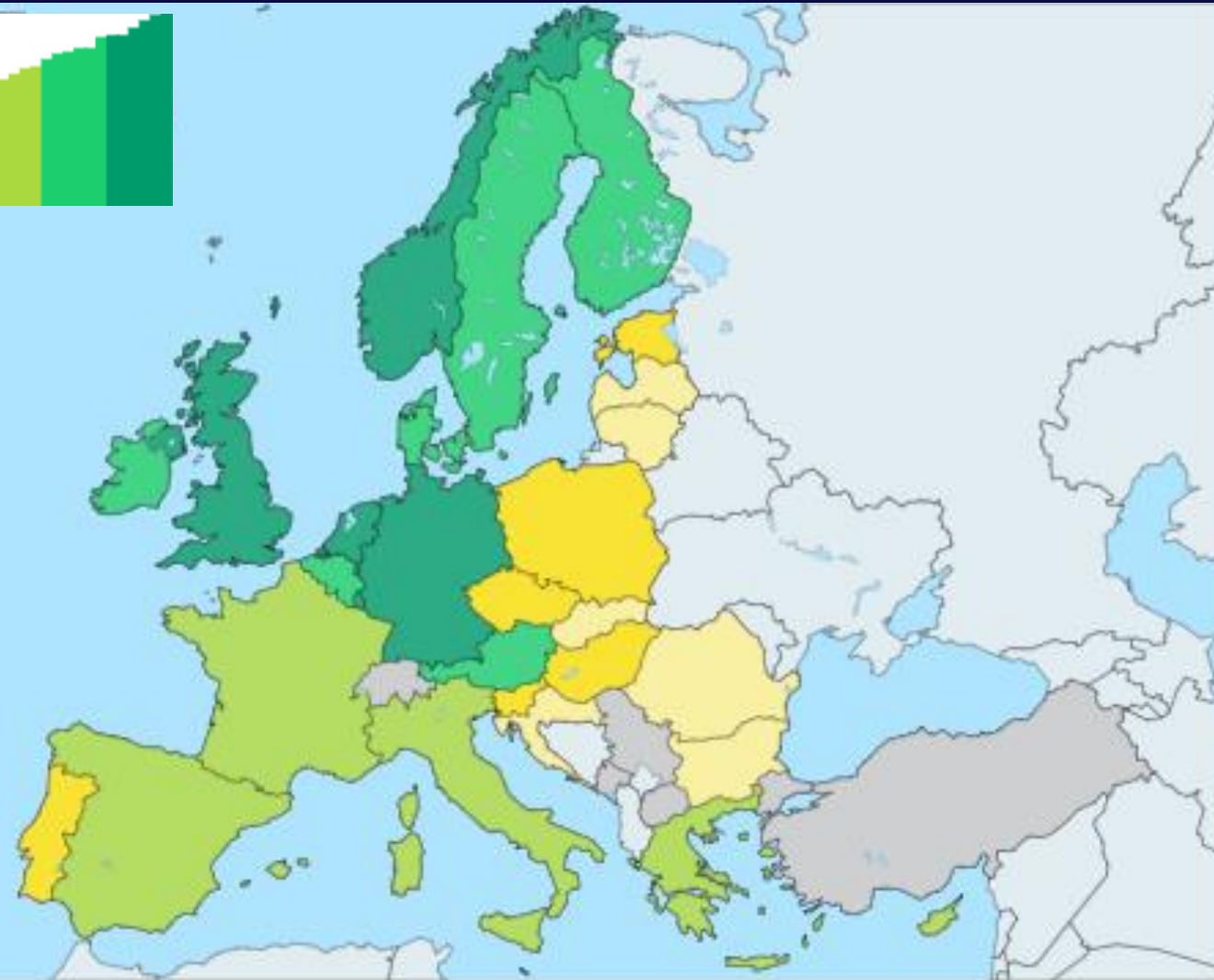
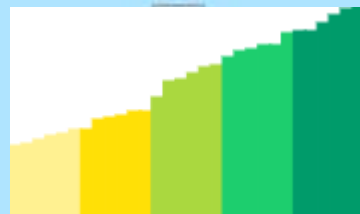
45 % mediánové mzdy

39 % průměrné mzdy

„...aby pracovníci v Unii byli chráněni přiměřenými minimálními mzdami, jež jim umožní **důstojný život bez ohledu na to, kde pracují.**“ **EK**

„Země se zákonnými minimálními mzdami by měly zavést **podmínky pro stanovení minimální mzdy na přiměřené úrovni.**“ **EK**

„Zlepšení pracovních a životních podmínek ochrání nejen pracovníky, ale také **zaměstnavatele vyplácející důstojné mzdy** a vytvoří základ pro **spravedlivé, inkluzivní a odolné oživení.**“ **von der Leyen**

MDM a post-covid obnova

Důstojné ohodnocení není možné prosazovat jako legislativní nástroj -> změna struktury ekonomiky

- Důraz na ochranu a zajištění kvality života obyvatel jako jeden z principů (x ekonomika postavená na nízkých mzdách)
- Posun ke znalostní ekonomice, princip při přechodu na ekologičtější/udržitelnější ekonomiku
- Kupní síla obyvatel jako nástroj rozvoje lokální ekonomiky (specificky ekonomicky perifernější regiony)

-> Veřejné zakázky, granty a dotace, investiční pobídky, podpora zahraničních investic, podmínění finanční podpory podniků (Plán obnovy EU)

www.dustojnamzda.cz

